

Scenariusz zajęć edukacyjnych "Z Orężem ku Wolności. 80. rocznica Akcji „Burza” i Powstania Warszawskiego"

I. Informacje ogólne

- **Temat zajęć:** aspekty działań Armii Krajowej w czasie II wojny światowej, wielkie akcje militarne Armii Krajowej realizowane w trakcie Akcji "Burza" w 1944 roku, których kulminacją było Powstanie Warszawskie.
- **Grupa docelowa:** Uczniowie klas VII - VIII szkoły podstawowej oraz szkół średnich, osoby z niepełnosprawnościami słuchu posługujące się Polskim Językiem Migowym (PJM). W zajęciach mogą wziąć udział również osoby z niepełnosprawnością ruchu, Muzeum AK pozbawione jest barier architektonicznych, jest wyposażone w windę, podjazdy, szerokie przejścia, dostosowane toalety.
- **Czas trwania:** 120 minut.
- **Forma:** Warsztaty edukacyjne połączone ze zwiedzaniem Muzeum oraz grą terenową.
- **Miejsce:** siedziba Muzeum Armii Krajowej w Krakowie: Sala warsztatowa „Mała Akademia”, przestrzeń ekspozycyjna Muzeum AK.

II. Cele zajęć

1. Poznawcze:

- Przybliżenie historii II wojny światowej, w szczególności wydarzeń związanych z Akcją „Burza” i Powstaniem Warszawskim z uwypukleniem roli Armii Krajowej, jaką odegrała w ramach tych wydarzeń.
- Ukazanie różnych aspektów (militarnych, politycznych, patriotycznych, gospodarczych, społecznych) poszczególnych wielkich akcji AK realizowanych 80 lat temu w ramach akcji "Burza".

2. Kształtujące postawy:

- Kultywowanie pamięci o doniosłych kartach dziejów, a także o doświadczeniach życia codziennego w przeszłości na przykładzie wielkich akcji zbrojnych żołnierzy Armii Krajowej, o których pamięć buduje tożsamość i etos młodego Polaka.
- Propagowanie wartości patriotycznych i obywatelskich na przykładzie bohaterstwa żołnierzy AK.

- Zrozumienie znaczenia trudnych wyborów postaw podejmowanych w obliczu sytuacji wojennej.

3. Praktyczne:

- Aktywizacja uczestników poprzez zadania praktyczne i interaktywne.
- Współpraca w grupie, rozwijanie umiejętności analizy historycznej.

III. Harmonogram zajęć

1. Wprowadzenie:

- Czynności organizacyjne oraz słowo wstępne – zapoznanie uczestników z tematyką i przebiegiem zajęć.
- pogadanka na temat II RP oraz II wojny światowej.

2. Część główna

- **Mini wykład historyczny z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej oraz kart pracy. Uczniowie w czasie miniwykładu wzbogaconego prezentacją multimedialną wypełniają zadania umieszczone w broszurze edukacyjnej**
 - **Poruszana tematyka**
 - Wojna obronna 1939 roku i okupacja Polski,
 - Warunki życia codziennego na okupowanych ziemiach polskich,
 - Najważniejsze informacje na temat Polskiego Państwa Podziemnego i jego sił zbrojnych SZP –ZWZ-AK,
 - Akcji „Burza” (geneza, cele, najważniejsze operacje: np. walki na Wołyniu, „Ostra Brama”, wyzwolenie Lwowa, skutek),
 - Powstanie Warszawskie (geneza, cel, przebieg, skutek),
 - Kontekst polityczny, w tym konferencja w Teheranie i jej wpływ na działania AK,
 - Krótkie omówienie sylwetek wybranych bohaterów.
 - Przeprowadzenie pokazu wojskowego sprzętu używanego przez polskich żołnierzy w czasie II wojny światowej. Następnie uczestnicy poznają się genezą używanego przez żołnierzy AK naszywki w formie proporczyka oraz białoczerwonej naramiennej opaski i samodzielnie wykonują ich repliki (do wyboru) z wykorzystaniem wybitych na sztancy aluminiowych replik orzełków czapkowych.

- **Praca z planszami edukacyjnymi**
 - Podział uczestników na grupy, każda analizuje inny region działań Akcji „Burza” (np. Wilno, Polesie, Łódź, Powstanie Warszawskie) na podstawie plansz edukacyjnych eksponowanych na terenie Muzeum
 - Zadanie: Przygotowanie krótkiej prezentacji o wybranym regionie, ze wskazaniem głównych działań i bohaterów.
- **Gra terenowa w przestrzeni muzeum:**
 - Uczestnicy podzieleni na 4 zespoły otrzymują mapki muzealnego podziemia. Samodzielnie poszukują odpowiednich przestrzeni i rozwiązują zadania z kart pracy (np. rozpoznawanie symboli AK, odnalezienie informacji na tablicach edukacyjnych, zadania logiczne związane z konspiracją).
- **Podsumowanie:**
 - Przedstawienie działań AK w analizowanych regionach przez uczestników warsztatów.
 - Dyskusja: Jak wartości i postawy żołnierzy AK można odnieść do współczesnych wyzwań?
 - Wręczenie okolicznościowych upominków uczestnikom (notesy, długopisy z grafiką tematyczną),
 - Wypełnienie przez uczestników ankiet oceniających.

Materiały dydaktyczne i pomoce:

1. Plansze edukacyjne:

- Graficzne przedstawienie kluczowych wydarzeń Akcji "Burza" w danych Okręgach AK z treściami tekstowymi, fotografiami: osób, wydarzeń, obiektów oraz mapami działań.

2. Karty pracy:

- Zadania dedykowane grze terenowej, polegające na pozyskaniu informacji na

3. Broszurka – książeczka edukacyjna.

- Treści tekstowe, mapa, treści ikonograficzne, słowniczek tematyczny.
- Zadania analizujące treści historyczne, np. krzyżówki, pytania, zadania na skojarzenia, uzupełnianie luk, zadania z tekstami źródłowymi.

4. **Prezentacja multimedialna:**

- Fotografie, dokumenty, materiały ikonograficzne z epoki.

5. **Repliki historyczne:**

- Orzełki czapkowe, biało-czerwone proporczyki, biało-czerwone opaski naramienne.

V. Dostosowanie zajęć do potrzeb uczestników:

- **Osoby z niepełnosprawnością narządu słuchu, Głusi:** przystosowanie treści warsztatów dla potrzeb osób z niepełnosprawnością słuchu, tłumaczenie na Polski Język Migowy (PJM) podczas zajęć.
- **Osoby z niepełnosprawnościami ruchowymi:** ścieżka zwiedzania dostosowana do wózków inwalidzkich, siedziba Muzeum AK pozbawiona jest barier architektonicznych, jest wyposażona w windę, podjazdy, szerokie przejścia, dostosowane toalety.

VI. Ewaluacja:

- **Ankieta końcowa:** Ocena treści zajęć, atrakcyjności form, dostępności dla osób z różnymi potrzebami.
- **Refleksje uczestników:** Wymiana wniosków na temat wartości historycznych i współczesnych płynących z etosu Armii Krajowej oraz postawy Polaków w trakcie II wojny światowej.

VII. Rezultaty:

1. Przeprowadzenie zajęć edukacyjnych, które upamiętnią wybrane akcje Armii Krajowej podczas realizacji Akcji „Burza” oraz walki w czasie Powstania Warszawskiego.
2. Przeprowadzenie cyklu unikatowych tematycznie warsztatów edukacyjnych, których treść ukaże bohaterstwo walczących w czasie II wojny światowej Polaków na przykładzie formacji

Armii Krajowej realizując działania militarne w trakcie Akcji „Burza” oraz Powstania Warszawskiego.

3. Utworzenie na potrzeby realizacji zajęć różnorodnych materiałów dydaktycznych, w tym: plansz edukacyjnych i folderu, kart pracy , które ułatwią zapoznanie się z tematyką, a także zachęcać będą uczestników do kreatywnych, różnorodnych aktywności.

4. Upowszechnienie postaw patriotycznych i obywatelskich, poprzez ukazanie przykładów bohaterstwa żołnierzy Armii Krajowej.